

ACC. N:R M. 14459: 1-5.

Landskap: Skåne Upptecknare: Clara Andersson, Lunnarp
Härad: Ingelstad Berättare: Lelia Andersson, Tomelilla
Socken: Smedstorp Berättarens yrke: f.d. läsarinna
Uppteckningsår: 1958 Född år 1870 i Smedstorp

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Husbondefolk och tjänstefolk. s. 1-5. LUF 105.

Vi var talat system men fyra dagar
bena älden, berättar delia Anderson. Får
jätt hörd iuk till de fetaste här på
Östiken, men mor vill alltid att tjäna-
na skulle vara gån. (Såsom har också en
92-åring i Tveunsta berättat för nyss-
naren. Han tjänade på nämnda ställe i en
får så att minns särskilt på goda koster
hos Kerstin Anders Nils jämfört med vad
han var van vid från tidigare ställen)

Vi åt alla tillsammans i stuan vid
det stora stenbordet. Vi töres jämte pigan
skulle stå vid bordet och äta. Mor och far
satt vid bordsrändan och intill far satt
störst drängen, sedan "ögapägen" och sist "höven"
(vaktpojken) Drängen berättade en gång om på
hans förra plats var bondmoran mycket omel.
Hon stod alltid över tjänstefallet när de satt

till leeds för att konstatera att de inte åt
 för mycket. Hon gick dinstade sig vaktspägen
 att ta en säll till potatisen och den blåsna
 mjölken. Så utbrast moran förargad: "Ja men
 gick där inte en säll i kören ossä!"

Lill, vilket svar nu som för var till av de
 lilligaste födsämmen ansåg dock den moran
 var för god till kören.

Beträffande arbetsfördelningen brukade nämligen
 fadern djuren, utom oxen, förestås. Det kom
 på kvinnans lott att koka potatis till grisar
 och ge dem mat. Själva gjorde alltid
 kvinnorna. Första gången jag fick höra att
 en kull mjölkade tyckte jag det var en konstig
 ordning och mycket besymmerligt att en kull ut-
 födde sådant arbete. Det var på 20-talet
 säger ber.

Vi bakade två afta o.k. sursäu bröd.

Rågsiktbröd med kokt vatten. Det var en
tunnt arbetat och de Pusa Segar och Karlama
brukade hjälpa till med detta.

På kvällarna kaedade och spann pigarna
och vi systar. Och så värde vi tyg till kläder,
dynor, dukar o. s. v. Det var också modert
med stora virkade bomullsdukar och vägg-
överkast, och vi töres såväl som pigarna var
så flitiga att vi hade varit virkarbete med
oss upp på "Stängt" (körkullen) när vi åkte
in till och oad och virkade en tag mellan
lassen. Om den abefintliga fritiden berättar
S. A. till de andra Segar-männen, att lekare
och tjänstefolk och gårdungdom var tillvaran
vid bordanser. Det var vanligt att gårdungdo-
marna dansades hos varandra i hemmet när
mor och far var borta på keles. Så blev det alltid
lite förtögnad, lek och ibland dans.

Var det en stor ryshonöras i en gård och
inle arbete för alla i hemmet var det kanske
vackert att man gick på arbete i någon
granngård där det behövdes hjälp.

Ängående tilltalas det till husbondsfal-
ket av värdas i allmänhet resp. förnamn.

En pige som hette Kerstin tjänade på en
granngård. Hennes matmor kallade henne
efters för Kitta. Det tyckte jungfrun var en
förmodande tilltalsord, nästan en skällsord.
En dag ropade hon mod och sa till sin mat-
mor som hette Boel och som hade en syster
med namnet Kerstin: "Då kan jag ju också"
säga Kitta till Boels syster". Men moran
svarede resigt: "Nej min lös det går inte för
hon e en bättre stånd än du."

J. A. berättar att hon i sin spåda beändsam
var på förtal vid en av jungfruerna vilken

kette Tongar äre hon jämt brukade säga:
 Min Tongar, min Tongar, och alltid stod hon
 borta vid krusen vid måltiderna. När Tongar
 sedan tog plats i Ufstad vigade mor och far
 in i bediares sin tös för mycket, utan sa
 den dogen de kunde för Tongar till hennes nya
 plats i stam äre hon skulle kallas ja hos släk-
 tingar sin far doger och sedan kamma äre.

Så det kunde också säga sin hjärtligt
 förhälsande mellan barn och tjänstefolk.

Och en berättelse talas om hur något och efter-
 lämpat det var när en av jungfruerna visade emne
 värlit i sin kista där de främsta kläderna
 i hennes ^(ber.) tycke var sin par köda sköna julgran-
 kulor väl insvepta i tidningspapper. Hon sedan
 lys som julgran fanns nämligen in i det kruset,
 och därför sin far sedan "lyggrisar" hämnat i
 kistan funderade hon mycket på.